

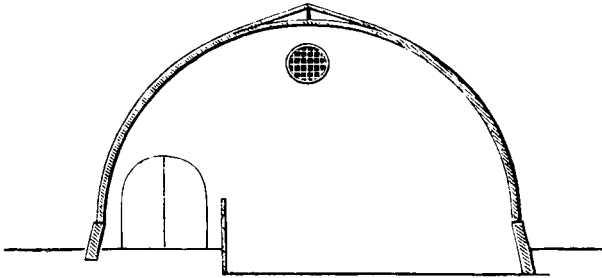
En Betonlade.

Med stor Interesse og Fornøielse har jeg læst Hr. Arkitekt Knud Borrings Afhandling om Betons Anvendelse, da det er et Materiale, jeg i høi Grad interesserer mig for, og som aabenbart har en ny og glimrende Fremtid for sig. Ved hans Dmtale af en ifjor opført Lade af dette Materiale til 8 Al. lodrette Mure følte jeg imidlertid et Savn; thi den opførte Lade har faaet Tag af Træmaterialer o. s. v., hvad der aabenbart ikke bør finde Sted, forbi en Hvælving af ene Beton 1) bliver billigere, baade i Opførelse og siden, da den er fri for at bære Reparationsomkostninger o. s. v. samt sikkert kun en billig Assurancepræmie, 2) bliver varigere og lunere og 3) tilsteder fuld Benyttelse af Rummet uden Hindringer af Tømmer eller noget som helst andet, hvorved den faaer større Værdi til Pakning og Dplag af Sæden i Straaet.

Jeg har nu i et Aarstid fhyset med en Ide i denne Retning, som jeg — om Gud vil — agter at realisere om nogle Aar, og jeg skal i Sagens store Interesse ikke undlade allerede nu at meddele den, idet jeg haaber, De seer Dem istand til at offentliggjøre den tilligemed vedlagte Tegning i Deres ærede Tidsskrift.

Ideen er en Lade, bestaaende af en eneste Cylinder- eller Tøndehvælving af Beton med 12" tykke Mure i Hvælvingens Sider og uden noget Slags Tækkemateriale. Fra Halvcirklens horizontale Diameter fortsættes med samme Materiale til Jord-

linien i en Vinkel udefter af 15° og i en Murtykkelse af $15''$ for at give Buen et stærkere og holdbart Fundament. Portaabningen udgaaer fra Jordlinien og har en lodret Høide af 3 Al. i Siderne og indtil Buens Toppunkt af $5\frac{1}{2}$ Al.; dens Brede er 5 Al. $\frac{1}{2}$ Al. fra Porten ind imod Gulvet opreises en fortløbende $6''$ Betonmur til Skillerum fra Rjøreloen af 3 Al.'s Høide fra Jordlinien og fortsættes nedester saa dybt, man selv ønsker, og de lokale Forhold tilstede Bade-gulvets Dybde, — her $1\frac{1}{2}$ Al.

Tegningen viser en Brede udvendig af 24 Al., en Rjøreloesbrede af c. $6\frac{1}{2}$ Al., en Gulvbrede af c. 16 Al., naar Murtykkelserne fragaa Rummet indvendig. Høiden bliver lig med Radius + 1 Al., idet der nemlig 1 Al. over selve Buen og afftivet mod denne tænkes anbragt en fortløbende Jernstang, hvortil der støtter sig en retliniet Betonmur, $6''$ tyk, der støbes og udgaaer fra begge Sider af Buen, og som dels bedre vil bevare^r imod Veirligets Indflydelse og dels lette Vandafløbet. Den Del af Buen, der ligger under de 2 her nævnte lige Betonflader, som danne en Rjyg over Buen, bliver kun $9''$ tyk. 1 Al. fra Buens Overkant anbringes i Gavlen et Jernvindue, der er 2 Alen i Diameter, og hen ad Ladens Fagade ved Rjøreloen anbringes en Række Jernvinduer. Portene anbringes indvendig i Gavlmurene, som tænkes lodrette af Beton, og aabnes altsaa indad, fordi de da modstaa Tidens Tand rigelig dobbelt saalænge, og de tænkes bevægede paa

den nederste Tap og Hængsel og kun sthrede af den øverste, da Friktionen derved bliver mindre.

Løgulvet i Kjøreløen ligesom ogsaa i Sædgulvet lægges af Beton, saaledes at hele Længen er en vand- og rottetæt sammenhængende Masse, ligesom udhulet i Granit, og hvortil Afgang kun tilstedes gennem Portaabningerne; jeg skulde feile meget, om en saadan Bygning overhovedet behøvede at indtegnes i Assurancen. Fordelene ved denne Bygningsmaade ere altsaa saa indlysende, at det ikke kan feile, at Alle, som overhovedet skulle bygge, efterhaanden foretrække dette Materiale dertil, — naar det kun paasees, at dets Blanding og Behandling skeer, som sig bør og bør.

Jeg skal hertil endnu tillade mig at knytte et Par Bemærkninger, som formenes at være af Interesse.

Ijor opførte jeg en Staldlænge hertil Gaarden, i hvilken jeg ikke alene anvendte Beton til Fodergange og Krybber til Køerne, men ogsaa Hestene staa nu foran en sammenhængende Krybbelænge af Beton, der hviler paa et Murfundament af passende Høide; Krybbelængen er afbølt til Ude- og Vandbeholdere saaledes, at hver Hest har sit eget Uderum, men hvert Par Heste drikke sammen, idet Vandet føres deri ved Slanger, som udgaa fra et $\frac{3}{4}$ " Jernrør under Bjælkerne. Fordelene herved ere saa mangfoldige, at de blot behøve at nævnes, for at staa indlysende for Enhver: 1) Materialets Renlighed, Kølighed og Varighed; 2) Hesten har stadig sit kuldslaaede Drifkevand og udsættes ikke for det aabne Vandstades mangfoldige Ubehageligheder; 3) befrier denne Bændingsmaade for alle Slags Forkjølelseshygdomme og 4) er alt her saa nemt. Hestene staa i 2 Rækker med Hovederne mod hinanden, og hver Krybbelænge er 25 Al., hvilket giver Plads til 10 Heste; Krybber er i indvendigt Maal 13" bred og $8\frac{1}{2}$ " dyb lodret, og saavel Ude- som Drikkeafdelingerne ere afrundede baade i Bund, Sider og Hjørner. — Det Nærmere kan Enhver forøvrigt overse ved at aflægge

et Besøg her, og det skal være mig en Glæde at forevise hvad her findes for Enhver, der interesserer sig for denne Sag.

Wassard.
Marienslyst.

Redaktionen har ikke villet nægte Optagelse af Ovenstaaende, da vi ere blevne underrettede om, at den der omhandlede Ibe har vundet Tilslutning hos en Del Landmænd, som Tid efter anden ere blevne kjendte med den; men vi tro ikke, at saa store Hvælvinger, som de her projekterede, lade sig udføre med Fordel. Det mer end almindelig svære Underlag, der vilde være nødvendig for at give en slig Bygning en sikker Grund, og det Stillads, der skalde opføres for at støbe en Hvælving af 24 Alens Gjennemsnit, vilde, selv om Stilladset var flytbart, utvivlsomt allerede i og for sig gjøre Fordelagtigheden meget problematisk; men hertil kommer, at Forfatteren har ment, at de 2 Halvdele af Hvælvingen indbyrdes kunne holde hinanden i Ligevægt og derved fritage for al yderligere Understøttelse, hvilket ikke kan være Tilfældet. Det er nemlig en almindelig Byggeregel, at medens en Kuglehvælving, f. Ex. en Kuppel, kan staa uden eller i al Fald med ganske lidt Bagmur, er det derimod nødvendigt at understøtte en Tønde- eller Cylindervhælving, saaledes som den her foreslaaede, enten med en Bagmur indtil omtrent $\frac{2}{3}$ af dens Høide, eller ogsaa at anbringe Streifpiller med større eller mindre Mellemrum, alt efter Hvælvingens Tykkelse og Styrke. Vil det maasse nu end ikke være nødvendigt paa Grund af Betonens store Soliditet at støbe saa høi Bagmur eller saa mange og stærke Piller, saa vil der dog sikkert behøves saa meget, at Bygningen ogsaa af den Grund vil blive ufordelagtig.
